

УДК 005.936.3–047.22:004.92:7.05]377

[https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-7\(13\)-600-613](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-7(13)-600-613)

Кушнір Вадим Володимирович здобувач ступеня доктора філософії Інституту професійної освіти, Національна академія педагогічних наук України, провул. Віто-Литовський, 98-а, м. Київ, 03045, тел.: (096) 410-04-22, <https://orcid.org/0000-0002-9495-2752>

МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЕБ-ДИЗАЙНЕРІВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ

Анотація. У статті заaktuалізовано проблему вдосконалення дизайн-освіти в умовах сучасних цивілізаційних викликів. Особливу увагу зосереджено на необхідності підготовки майбутніх веб-дизайнерів до підприємницької діяльності, результатом якої позиціоновано підприємницьку компетентність як складне інтегральне утворення.

Науково обґрунтовано педагогічну модель розвитку підприємницької компетентності майбутніх веб-дизайнерів у професійній підготовці. Проаналізовано значення методу теоретичного моделювання, що уможливлює систематизацію знань про досліджуваний об'єкт.

На підставі аналізу педагогічних положень про моделювання аргументовано авторське бачення моделі розвитку підприємницької компетентності майбутніх веб-дизайнерів у професійній підготовці як теоретичної конструкції, яка графічно відтворює авторське розуміння інтегрування закономірностей, принципів, змісту та методики і передбачає діагностування вияву рівнів розвитку досліджуваної компетентності, що забезпечує можливості її впровадження в освітній процес професійної підготовки.

Розкрито структуру педагогічної моделі, що обумовлюється методологічним підґрунтям і логікою дослідницького пошуку. Висвітлено актуальні методологічні підходи до розвитку підприємницької компетентності майбутніх веб-дизайнерів у професійній підготовці. Деталізовано зміст кожного із блоків спроектованої моделі.

Обґрунтовано, що педагогічна модель розвитку підприємницької компетентності майбутнього веб-дизайнера інтегрує процеси формування професійної і підприємницької компетентностей, що є необхідним для успішної діяльності підприємця в сфері веб-дизайну. Розвиток підприємницької компетентності, як і її компонентів, є динамічним явищем. Тому одним із головних завдань підготовки майбутніх веб-дизайнерів для

роботи в ринкових умовах є розвиток дизайнерського і підприємницького мислення, що потребує цілеспрямованих і ефективних кроків в організації освітнього процесу професійної підготовки майбутніх веб-дизайнерів.

Ключові слова: дизайн-освіта, професійна підготовка графічних дизайнерів, веб-дизайн, підприємницька компетентність, модель розвитку підприємницької компетентності.

Kushnir Vadym Volodymyrovych a post-graduate student at the Institute of Vocational Education, National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Vito-Lytovskiy lane, 98a, Kyiv, 03045, tel.: (096) 410-04-22, <https://orcid.org/0000-0002-9495-2752>

MODEL OF DEVELOPING ENTREPRENEURIAL COMPETENCE OF FUTURE WEB DESIGNERS

Abstract. The article updates the problem of improving design education in the conditions of modern civilizational challenges. Particular attention is focused on the need to prepare future web designers for entrepreneurial activity, as a result of which entrepreneurial competence is positioned as a complex integral education.

The pedagogical model of the development of entrepreneurial competence of future web designers in professional training is scientifically substantiated. The value of the theoretical modeling method, which enables the systematization of knowledge about the researched object, is analyzed.

On the basis of the analysis of pedagogical provisions on modeling, the author's vision of the model of the development of entrepreneurial competence of future web designers in professional training is argued as a theoretical construction that graphically reproduces the author's understanding of the integration of laws, principles, content and methodology and provides for diagnosing the manifestation of the levels of development of the investigated competence, which provides opportunities its implementation in the educational process of professional training.

The structure of the pedagogical model is revealed, which is determined by the methodological basis and the logic of the research search. Current methodological approaches to the development of entrepreneurial competence of future web designers in professional training are highlighted. The content of each of the blocks of the designed model is detailed.

It is substantiated that the pedagogical model of the development of entrepreneurial competence of the future web designer integrates the processes of formation of professional and entrepreneurial competences, which is necessary for the successful activity of an entrepreneur in the field of web design. The development of entrepreneurial competence, as well as its components, is a dynamic

phenomenon. Therefore, one of the main tasks of training future web designers to work in market conditions is the development of designer and entrepreneurial thinking, which requires purposeful and effective steps in the organization of the educational process of professional training of future web designers.

Keywords: professional training, designer, business education, web design, entrepreneurial competence, methodology for the development of entrepreneurial competence.

Постановка проблеми. Динамічна діджиталізація суспільних процесів і становлення креативної економіки, яка, створюючи привабливий інвестиційний клімат, у всьому світі вважається потужним джерелом економічного розвитку, актуалізують необхідність професійної підготовки фахівців з веб-дизайну, які здатні не тільки створювати веб-сайти, дизайн-макети, структурувати інформацію, забезпечувати візуальне оформлення веб-сторінок, розробляти логотипи, анімації тощо, а й навчитися генерувати унікальні ідеї та успішно їх втілювати у професійній та підприємницькій діяльності. Безперечно, негативні наслідки пандемії та війни спричинили істотні втрати та зміни, проте не зламали креативного бізнесу, й національний культурний фронт наразі розвивається й починає займати нові високі позиції на міжнародній арені. Зважаючи на зазначене, існує об'єктивна потреба в розробленні педагогічної моделі розвитку підприємницької компетентності (далі – РПК) майбутніх фахівців у сфері веб-дизайну.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різномасштабні проблеми дизайн-освіти перебувають у фокусі наукових пошуків С. Алексєєвої, О. Баніт, О. Бойчука, І. Корницької, А. Максимової, К. Нестерова, В. Тиценка, О. Фурса, Г. Шкарупи, С. Чирчика та ін. У наукових публікаціях обґрунтовано методологію, теоретико-концептуальні й методичні її засади, схарактеризовано генезу дизайну й проаналізовано тенденційні особливості функціонування дизайн-освіти, визначено сутнісні ознаки професійної діяльності дизайнерів, уточнено значення дизайну для розвитку національної культури і повоєнного відновлення економіки України. Проблематика веб-дизайну й підготовки фахівців розглядається тільки через розкриття суті й механізмів моделювання віртуальної дійсності у працях Дж. Берда, А. Гончарова, П. Макнейла, Я. Нільсена та ін. Водночас, поки що недослідженим лишається питання про модель розвитку підприємницької компетентності майбутніх веб-дизайнерів у професійній підготовці.

Мета статті полягає в науковому обґрунтуванні педагогічної моделі розвитку підприємницької компетентності майбутніх веб-дизайнерів у професійній підготовці.

Виклад основного матеріалу. Важливість дизайну пересічні громадяни визначають здебільшого на основі його зіставлення з зовнішнім виглядом товару. Насправді ж, – це важливий, але лише перший крок до розуміння ролі дизайну в комерційному успіху виробника. Підхід до виготовлення виробів у сфері креативної індустрії, зокрема веб-дизайні, крізь призму його функцій можна конкретизувати у двох аспектах. По-перше, яку роботу виконує продукт для користувача, наскільки добре, які проблеми він вирішує і чому робить існування комфортним. Другий пов'язаний із взаємодією між продуктом і користувачем. Виконання завдань у рамках цих аспектів вимагає від веб-дизайнера інтеграції розвитку його професійної та підприємницької компетентностей. Цій проблемі у навчальних закладах дизайнерського профілю приділяється мало уваги. Зміст навчання має враховувати необхідність формування вміння аналізувати споживчу привабливість продукції та маркетинг, що є частиною сучасної роботи веб-дизайнера [1].

Для логічного поєднання теоретичних результатів, отриманих у ході наукового пошуку з розв'язання проблеми розвитку підприємницької компетентності майбутніх веб-дизайнерів, нами було застосовано метод моделювання, що дає змогу у спрощеному вигляді відтворити складні логічні конструкції. Модель є системою, що створюється уявно або реалізується матеріально, відображаючи сам об'єкт дослідження, або відображає певні характеристики об'єкта з метою його дослідження.

У «Великому тлумачному словнику сучасної української мови» модель представлено як «уявний чи умовний образ (опис, схема, рисунок тощо) якогонебудь об'єкта, процесу або явища, що використовується як його представник» [2]. «Універсальним засобом усвідомленого сприйняття дійсності, особливо у сфері професійної діяльності, є модель, – стверджує І. Осадчий і розглядає її, – як цілісне відображення реального об'єкта в ідеальній формі. Саме завдяки абстрагуванню і спрощенню, які використовуються в науковому моделюванні, надскладні об'єкти гуманітарної сфери стають об'єктами пізнання і спрямованого розвитку» [7]. Водночас С. Гончаренко зауважував, що «жодна модель, навіть дуже складна, не може надати максимально повного уявлення про об'єкт вивчення і точно передбачити його розвиток або описати його траєкторію руху в якомусь власному просторі. Тому в конструюванні моделей необхідно враховувати баланс її повноти та валідності» [4, с. 120]. На слушну думку С. Мартиненко, «модель має відображати цілісність педагогічного процесу, відповідати реальним його функціям та можливостям» [6, с. 178]. Актуальним є твердження К. Гнезділової, що в моделі мають висвітлюватися теоретичні

положення та методологічні підходи, що дають змогу визначити закономірності й принципи реалізації педагогічного процесу [3, с. 8]. «Будь-яка педагогічна модель, як стверджує А. Максимова, – повинна мати послідовну структуру, компоненти якої завжди взаємопов’язані: мета – зміст – принципи – методи – засоби – форми. Головною вимогою до впровадження розробленої педагогічної моделі, автор вважає, адекватність та її відповідність реальній дійсності в навчальному процесі вищої професійної школи за основними властивостями і параметрами» [5, с. 66].

Результати ознайомлення з напрацьованим у галузі професійної педагогіки досвідом педагогічного моделювання переконують, що автори наукових розвідок, зазвичай, презентують моделі у формі багатограних складних конструкцій. Відтак реалізуються їх гносеологічні функції. Зокрема, ілюстративна функція дає можливість наочно відобразити досліджуване явище, його внутрішню будову, властивості; пояснювальна – допомагає глибше зрозуміти пізнаваний об’єкт, сформувати про нього більш чіткі уявлення; евристична функція, спрямована на відкриття нових сторін буття досліджуваного фрагмента соціальної дійсності; критеріальна – постає як зразок-мірило для здійснення порівняльного аналізу й оцінки окремих властивостей або всього досліджуваного об’єкта; прогностична функція пов’язана з отриманням інформації-прогнозу про подальше функціонування та розвиток досліджуваного явища; перетворювальна – сприяє вибору оптимальних способів перетворення соціальних об’єктів.

Метод теоретичного моделювання в нашому дослідженні використовується для розв’язання завдань щодо удосконалення структури РПК; оптимізації розвитку підприємницької компетентності майбутніх дизайнерів у закладах професійної освіти різних рівнів; стимулювання когнітивно-пізнавальної діяльності здобувачів освіти; діагностування, прогнозування й проектування розвитку підприємницької компетентності.

Представлена нами модель розвитку підприємницької компетентності (РПК) майбутніх веб-дизайнерів у професійній підготовці відповідає умовам зв’язаності й цілісності, які припускають обмеження дослідження виділенням істотних залежностей між об’єктивними сегментами; константності та стабільності, основними ознаками яких є відтворюваність і технологічність; спостережливості – необхідності зв’язувати ключові моменти теоретичної моделі з реальними ефектами, які можна фіксувати в об’єкті, що вивчається; осяжності, що припускає включення в модель відповідних параметрів. Практична цінність розробленої нами моделі визначається її наочністю, об’єктивністю, адекватністю.

Предметом моделювання у нашому дослідженні виступає процес розвитку підприємницької компетентності майбутніх Веб-дизайнерів у професійній підготовці. Мета моделювання полягає у проектуванні процесу розвитку підприємницької компетентності майбутніх Веб-дизайнерів у професійній підготовці. У моделі розвитку підприємницької компетентності майбутніх Веб-дизайнерів у професійній підготовці ми виділяємо три взаємопов'язаних і взаємодіючих блоки: цільово-методологічний, змістово-процесуальний, оцінюючи-результативний (рис. 1).

У цільово-методологічному блоці визначено мету – розвиток підприємницької компетентності майбутніх Веб-дизайнерів у професійній підготовці. До блоку також входять завдання, які є необхідними для досягнення зазначеної мети. Такими завданнями є: розвиток потреби і прагнення до набуття знань, умінь і навичок з підприємництва у професійній діяльності; набуття знань про особливості підприємництва у сфері дизайну; розвиток комплексу вмінь і навичок з підприємництва. Завдання сформульовані з урахуванням структури підприємницької компетентності майбутніх веб-дизайнерів. У цьому блоці визначено методологічні підходи розвитку підприємницької компетентності майбутніх веб-дизайнерів у професійній підготовці.

Моделювання розвитку підприємницької компетентності майбутніх веб-дизайнерів у професійній підготовці здійснювалося з метою описання компонентів РПК і встановлення взаємозв'язку між ними. Застосування методу моделювання розвитку підприємницької компетентності майбутніх Веб-дизайнерів уможливило уточнення відомостей про керування об'єктом дослідження і прогнозування його розвитку, характеристик різних психолого-педагогічних і організаційних процесів, структури і зв'язків. Модель є спеціалізованою і складаються з атрибутів, взаємозв'язок між якими для досліджуваного явища є постійним. Модель певною мірою схематизує явище дійсності, відволікає від конкретних її властивостей. Тому вона використовувалася для опису лише окремих сторін конкретних явищ при визначених умовах.

Результати теоретичного аналізу наукової психолого-педагогічної літератури і практичного досвіду Київського національного університету культури і мистецтв (КНУКіМ), Харківської державної академії дизайну і мистецтв (ХДАДМ), Київського національного університету технологій та дизайну (КНУТД), Львівської національної академії мистецтв (ЛНАМ) уможливили узагальнення ключових міркувань щодо побудови моделі РПК і її використання в професійній підготовці майбутніх дизайнерів. Насамперед,

це усвідомлення моделі як: способу пізнання освітнього процесу, що здійснюється у ЗВО; засобу реалізації принципу наочності; механізму активізації освітньої творчої взаємодії педагогів і здобувачів освіти. Відповідно до провідної характерної ознаки моделі – інноваційної спрямованості, й орієнтуючись на наявний досвід педагогічного моделювання, нами було спроектовано змістово-функціональну модель як складну граф-схему, що забезпечує відображення цілісного і комплексного характеру процесу розвитку підприємницької компетентності майбутніх веб-дизайнерів у професійній підготовці; оптимально візуалізує можливості ресурсного забезпечення цього процесу; передбачає достовірність результатів на основі використання критеріїв, показників і діагностичного інструментарію оцінювання рівнів розвитку підприємницької компетентності; уможливорює вибір відповідного змістового й технологічного складників педагогічного впливу.

Теоретична (змістово-функціональна) конструкція моделі розвитку підприємницької компетентності майбутніх веб-дизайнерів у професійній підготовці графічно відтворює авторське розуміння інтегрування закономірностей, принципів, змісту та методики і передбачає діагностування вияву рівня розвитку досліджуваної компетентності, що забезпечує можливості її впровадження в освітній процес професійної підготовки.

Модель відображає спеціально спроектований процес активного оволодіння професійною і підприємницькою компетентностями, засвоєнням знань і формуванням практичних умінь; організаційно вибудовані етапи, педагогічні умови реалізації процесу РПК, забезпечення досягнення запланованого результату розвитку підприємницької компетентності майбутніх веб-дизайнерів.

Структуру педагогічного процесу РПК ми розглядаємо через єдність і взаємозв'язок мотиваційно-акмеологічної, когнітивно-операційної, продуктивно-творчої компонент.

Мотиваційно-акмеологічна компонента підприємництва виконує регульовальну функцію, що є обов'язковою умовою результативної підприємницької діяльності. Сформованість у майбутніх дизайнерів зазначеної компоненти пробуджує інтерес до підприємництва, актуалізує внутрішній потенціал, забезпечує дієвість їх професійних знань, стимулює до подолання стереотипів і творчого зростання.

Когнітивно-операційна компонента підприємництва у дизайнерській діяльності ґрунтується на системних знаннях з підприємництва, комплексі вмінь (планувати, відбирати ресурсне забезпечення, здійснювати підприємництво).

Сутність продуктивно-творчої компоненти підприємництва у дизайнерській діяльності полягає в наявності умінь здійснювати рефлексію якості реалізації власного підприємницького дизайнерського задуму, наявності бажання до саморозвитку та самовдосконалення, що створює передумови для постійного пошуку інновацій і в подальшому забезпечить підприємницький успіх.

З цих позицій, створена нами педагогічна модель розвитку підприємницької компетентності майбутніх веб-дизайнерів має ознаки системи, що реалізується матеріально, відображаючи сам об'єкт дослідження та певні характеристики РПК з метою його дослідження.

Методологічним підґрунтям моделі РПК є науково обґрунтовані підходи та принципи їх реалізації, зокрема:

- компетентнісний підхід, який реалізується на засадах принципів моделювання підприємницької діяльності веб-дизайнерів, реалізації змісту навчання шляхом використання активних форм, методів і засобів розвитку підприємницької компетентності;
- особистісно-діяльнісний підхід (у єдності обох його складників – особистісного і діяльнісного), ефективність реалізації якого зумовлюється дотриманням пріоритету індивідуальності студента як суб'єкта навчання та учіння; відбору змісту навчання та учіння з урахуванням особливостей планування та організації підприємницької діяльності у сфері дизайну;
- проєктний підхід, який реалізується на основі принципу використання індивідуальних проєктних завдань підприємницького змісту;
- рефлексивний підхід, який впроваджується з дотриманням принципу використання різних методів навчання і технологій для розвитку рефлексії, принципу забезпечення студентів засобами самоконтролю за процесом і результатом учіння.

У моделі розвитку підприємницької компетентності майбутніх Веб-дизайнерів у професійній підготовці ми виділяємо три взаємопов'язаних і взаємодіючих блоки: цільово-методологічний, змістово-процесуальний, оцінюючи-результативний (рис. 1).

У **цільово-методологічному блоці** означено мету – розвиток підприємницької компетентності майбутніх веб-дизайнерів у професійній підготовці. Завдання, виконання яких є обов'язковим для досягнення зазначеної мети: розвиток потреби і прагнення до набуття знань, умінь і навичок з підприємництва у професійній діяльності; набуття знань про особливості підприємництва у сфері дизайну; розвиток комплексу вмінь і навичок з підприємництва.

Завдання сформульовані з урахуванням структури підприємницької компетентності майбутніх веб-дизайнерів. У цьому блоці визначено методологічні підходи розвитку підприємницької компетентності майбутніх веб-дизайнерів у професійній підготовці.

Методологічні підходи обумовлюють загальну тактику і стратегію побудови процесу професійної підготовки майбутніх Веб-дизайнерів, а також забезпечують формування їх підприємницької компетентності. У руслі досліджуваної проблеми основними *методологічними підходами* визначено: *особистісно орієнтований* – зосереджує освітній процес на цінностях гуманізму, людиноцентризму, самоцінності особистості; у професійній підготовці означений підхід забезпечує диференційований підхід до навчання; формування особистісних якостей, розвиток творчого потенціалу майбутніх підприємців сфери дизайну; *компетентнісний* – визначає якість і обсяг нормативно обумовлених професійних знань з підприємництва, умінь, навичок, цінностей, мотивів, якими має оволодіти майбутній фахівець і які забезпечать його здатність до здійснення підприємницької діяльності; *діяльнісний* – активізує процес розвитку підприємницької компетентності майбутніх веб-дизайнерів у професійній підготовці, зміщує акценти з накопичення знань на формування умінь і навичок; передбачає використання активних форм і методів навчання; стимулює творчість, новаторський підхід до вирішення професійних задач; *евристичний* – орієнтує на пошуку нового, формалізацію творчої діяльності, набуття власного освітнього досвіду, спроможність використовувати наявні знання з підприємництва та відповідні уміння, забезпечує загальну підприємницьку спрямованість освітнього процесу підготовки майбутніх веб-дизайнерів.

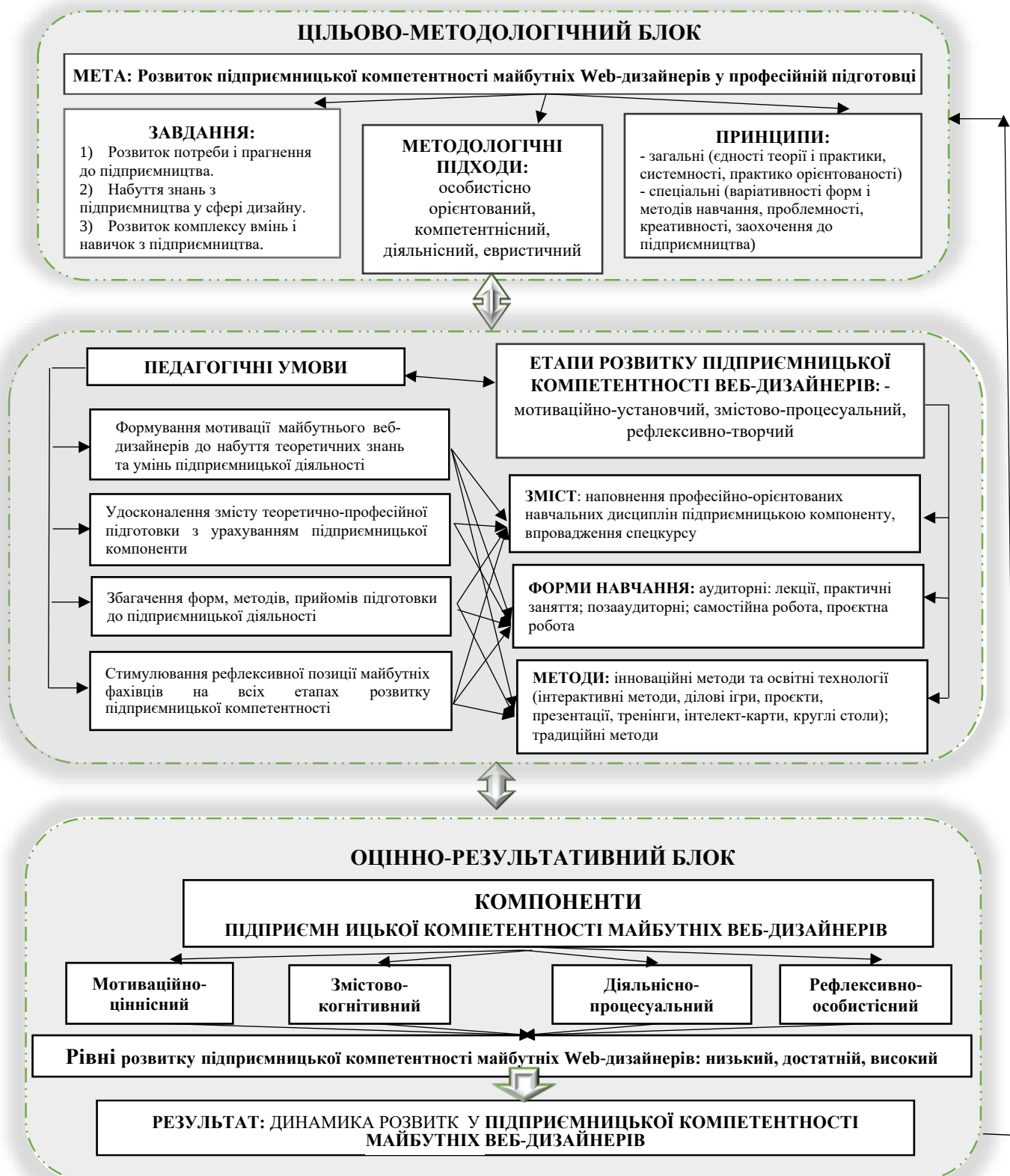

Рис.1. Педагогічна модель розвитку підприємницької компетентності майбутніх веб-дизайнерів у професійній підготовці

Суттєві положення, які обумовлюють різні аспекти організації освітнього процесу в педагогічній теорії і практиці визначаються принципами. Такі принципи враховують методологічні підходи, передбачають розвиток підприємницької компетентності майбутніх веб-дизайнерів, ґрунтуються на загальних вимогах до організації професійної підготовки майбутніх фахівців сфери дизайну. Принципи характеризують як загальні дидактичні підходи так і спеціальні, що орієнтовані на досягнення поставленої у дослідженні мети. До загальних дидактичних принципів відносять принципи єдності теорії і практики, системності, практико орієнтованості. Досягнення поставленої у дослідженні мети – розвиток підприємницької компетентності майбутніх Веб-дизайнерів у професійній підготовці – забезпечується спеціальними принципами: варіативності форм і методів навчання, проблемності, креативності, заохочення до підприємництва.

Змістово-процесуальний блок моделі забезпечує розвиток підприємницької компетентності майбутніх веб-дизайнерів у професійній підготовці, оскільки реалізується взаємозалежність педагогічних умови та змісту, форм і методів навчання, що перевіряється в процесі експерименту.

Логіка розвитку підприємницької компетентності майбутніх веб-дизайнерів у професійній підготовці передбачає рух від усвідомлення майбутніми фахівцями значущості проблеми, формування мотивації, знань з підприємництва, практичних умінь і навичок до рефлексивно-творчого їх застосування в діяльності. Відповідно процес розвитку підприємницької компетентності майбутніх веб-дизайнерів умовно поділяємо на такі етапи: *мотиваційно-установчий, змістово-процесуальний, рефлексивно-творчий.*

На *мотиваційно-установчому* етапі здійснювалася загальна мотивація до підприємництва, стимулювання усвідомленої потреби розвитку підприємницької компетентності. Основною ланкою мотиваційного механізму є підприємницькі інтереси. Підприємницькі інтереси відображають мотиви діяльності дизайнера-підприємця, соціально-економічні умови її здійснення. Вони виявляють наполегливість, високу емоційність у ставленні до своїх результатів. Мотивація забезпечує підприємницьку спрямованість особистості і є базовим, основоположним складником. На мотиваційно-установчому етапі закладаються професійні установки, інтереси, прагнення займатися підприємницькою діяльністю майбутніх веб-дизайнерів. Саме стійкість, глибина і широта інтересів до підприємництва визначає розвиток підприємницької компетентності майбутніх веб-дизайнерів у професійній підготовці.

Змістово-процесуальний етап реалізації моделі визначав динаміку засвоєння студентами професійних знань, розвиток підприємницьких умінь і навичок, формування відповідних компетентностей, які забезпечують успішне

здійснення підприємницької діяльності в сфері дизайну. На даному етапі здійснювали впровадження спеціального курсу, спрямованого на розвитку підприємницької компетентності майбутніх веб-дизайнерів у професійній підготовці, розвиток уміння створювати й реалізовувати бізнес-проекти в дизайн-індустрії, формування навички для організації діяльності підприємств індустрії.

Рефлексивно-творчий етап передбачав формування у майбутніх веб-дизайнерів творчого підходу до вирішення професійних завдань, усвідомлення рівня власної підприємницької компетентності, готовності до здійснення підприємницької діяльності в сфері дизайну.

Перелічені етапи співвідносяться з педагогічними умовами, сформульованими на основі систематизації результатів наукових досліджень, потреб ринку праці й урахування реалій ринку в сфері дизайну та дизайн-індустрії. Педагогічними умовами розвитку підприємницької компетентності майбутніх Веб-дизайнерів у професійній підготовці визначено:

1) формування мотивації майбутніх веб-дизайнерів до набуття високого рівня підприємницької компетентності;

2) удосконалення змісту професійної підготовки з урахуванням підприємницької компоненти, збагачення форм, методів, прийомів підготовки до підприємницької діяльності шляхом впровадження авторського варіативного курсу «Підприємницька діяльність у галузі веб-дизайну», організації бізнес-клубів, тренінгів;

3) стимулювання рефлексивних дій майбутніх фахівців на всіх етапах розвитку підприємницької компетентності.

Щодо змісту розвитку підприємницької компетентності майбутніх Веб-дизайнерів у професійній підготовці, то слід визначити: наповнення професійно-орієнтованих навчальних дисциплін підприємницькою компоненту, впровадження спецкурсу, які сприяють формуванню знань складати плани підприємницької діяльності та особисті бізнес-проекти, розробляти прості моделі дій та прийняття обґрунтованих рішень, презентувати та поширювати результати дизайнерських розробок.

До форм розвитку підприємницької компетентності майбутніх веб-дизайнерів у професійній підготовці слід віднести: аудиторні: лекції, практичні заняття; позааудиторні: самостійна робота, проектна робота.

Методами розвитку підприємницької компетентності майбутніх веб-дизайнерів у професійній підготовці є: інноваційні методи та освітні технології (інтерактивні методи, ділові ігри, проекти, презентації, тренінги, інтелект-карти, круглі столи); традиційні методи

Оцінно-результативний блок моделі розвитку підприємницької компетентності майбутніх веб-дизайнерів у професійній підготовці

передбачається аналіз результатів і розкриває компоненти підприємницької компетентності майбутніх веб-дизайнерів, зокрема: мотиваційно-ціннісний, змістово-когнітивний, діяльнісно-процесуальний, рефлексивно-особистісний. В цьому блоці вимірюються рівні розвитку підприємницької компетентності майбутніх веб-дизайнерів, насамперед: низький, достатній, високий. результатом впровадження моделі розвитку підприємницької компетентності майбутніх веб-дизайнерів у професійній підготовці є динаміка цього процесу. Результатом упровадження моделі має стати розвиток підприємницької компетентності майбутніх веб-дизайнерів у професійній підготовці.

Висновки. З огляду на викладене, можна зробити висновок, що теоретична модель розвитку підприємницької компетентності майбутніх веб-дизайнерів, насамперед, є цільовим орієнтиром їхнього професійного і підприємницького розвитку, ефективним методом для розроблення змісту навчання, визначення форм і методів безперервного самовдосконалення, слугує інструментом професійно-педагогічної діяльності науково-педагогічних працівників мистецьких закладів вищої освіти й системою особистісного культурного та професійного зростання майбутніх веб-дизайнерів. Педагогічна модель розвитку підприємницької компетентності майбутнього веб-дизайнера у своєму синтезі поєднує: професійну і підприємницьку компетентність, що є необхідним для успішної діяльності підприємця в сфері веб-дизайну. Розвиток підприємницької компетентності, як і її компонентів, є динамічним явищем. Тому одним з головних завдань підготовки майбутніх веб-дизайнерів для роботи в ринкових умовах є розвиток дизайнерського і підприємницького мислення, що потребує цілеспрямованих і ефективних кроків в організації освітнього процесу професійної підготовки майбутніх веб-дизайнерів.

Література:

1. Bazyl, L., Orlov, V., Fursa, O., & Oruzha, L. (2022). Socio-economic prerequisites for the development of the design services market. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, 6(41), 503–511. <https://doi.org/10.18371/fcaptr.v6i41.251516>. (дата звернення: 12.05.2023)
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови (2005). URL: <http://surl.li/iyexq> (дата звернення: 11.05.2023)
3. Гнезділова К. М. Моделі та моделювання у професійній діяльності викладача вищої школи: навч. посіб. Черкаси: Видавець: Чабаненко Ю.А., 2011. 124 с.
4. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. Київ : Либідь, 1997. 375 с.
5. Максимова А. Б. Модель розвитку проектної культури майбутніх дизайнерів-графіків у професійній підготовці. *Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПН України*: зб. наук. праць: Вип.13 Павлоград: ТОВ «ІМА-прес», 2017. С.65–72.
6. Мартиненко С. М., Хоружа Л. Л. Загальна педагогіка: навч. посіб. Київ: МАУП, 2002. 176 с.
7. Осадчий І. Г. Педагогічне моделювання: що важливо знати педагогу? URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=3969 (дата звернення: 11.05.2023)

References:

1. Bazyl, L., Orlov, V., Fursa, O., & Oruzha, L. (2022). Socio-economic prerequisites for the development of the design services market. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, 6(41). Retrieved from: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v6i41.251516>. [in English].
2. Velykyi tlumachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy. [A large explanatory dictionary of the modern Ukrainian language] (2005). Retrieved from: <http://surl.li/iyexq> [in Ukraine]
3. Hnezdilova K. M. (2011) *Modeli ta modeliuvannia u profesiinii diialnosti vykladacha vyshchoi shkoly* [Models and modeling in the professional activity of a teacher of a higher school]. Cherkasy: Vydavets: Chabanenko Yu.A. [in Ukraine]
4. Honcharenko, S.U. (1997). *Ukrainskyi pedahohichnyi slovnyk* [Ukrainian pedagogical dictionary]. Kyiv: Lybid [in Ukraine]
5. Maksymova A. B. (2017) Model rozvytku proektnoi kultury maibutnikh dyzaineriv-hrafikiv u profesiinii pidhotovtsi [Model of development of project culture of future graphic designers in professional training]. *Naukovyi visnyk Instytutu profesiino-tekhnichnoi osvity NAPN Ukrainy*. Vyp. 13. (65–72). Pavlohrad: TOV «IMA-pres». [in Ukraine]
6. Martynenko, S. M. & Khoruzha, L. L. (2002). *Zahalna pedahohika*. [General pedagogy] Kyiv : MAUP [in Ukraine]
7. Osadchyi, I. H. (2022). *Pedahohichne modeliuvannia: shcho vazhlyvo znaty pedahohu?* [Pedagogical modeling: what is important for a teacher to know?] Retrieved from: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=3969 [in Ukraine]